

Veiledende retningslinjer i overgrepssaker m.v.

Tillit KrFs eksistens er avhengig av tillit. Uttrykket tillitsvalgt reflekterer dette. Ingen kan kreve tillit. Tillit bygges opp over tid, men kan ødelegges raskt.

Lojalitet Alle tillitsvalgte i KrF skal utføre sitt verv med utgangspunkt i partiets beste. Lojalitet til partiet skal gå foran egne behov og ønsker om verv i KrF.

Åpenhet All virksomhet i KrF skal tåle offentlig søkelys.

Fellesskap KrF kan oppnå gode resultater når organisasjonen og fellesskapet fungerer godt. Derfor er det viktig å vise omsorg og å støtte hverandre. Dette er særlig viktig i situasjoner som er vanskelige for den enkelte og/eller for partiet.

1. Formål

Et politisk parti ber velgerne om å vise dets kandidater tillit til å følge opp et politisk program og å utvikle politikk. Grunnleggende tillit til alle KrFs tillitsvalgte er derfor en forutsetning for oppslutning om partiet. Det er en forutsetning at partiets politikere representerer partiet på en måte som gir grunnlag for trygghet og identifikasjon med fastsatte mål.

Organisasjoner kan oppleve at det rettes beskyldninger om seksuelle overgrep mot deres tillitsvalgte. Erfaring viser at nettopp denne type saker er spesielt krevende å håndtere. KrF har derfor egne retningslinjer for overgrepssaker. Retningslinjene skal gi handlingsorientert informasjon i krevende situasjoner. Retningslinjene gir en skjematisk fremstilling av aktuelle situasjoner, handlinger og ansvarsforhold.

2. Hva er et seksuelt overgrep?

Et seksuelt overgrep innebærer at noen ved seksualisert atferd krenker en annens integritet fysisk, følelsesmessig eller mentalt. Alvorlige overgrep rammes av straffeloven. Andre overgrep som grenseoverskridende seksuell atferd eller seksuell trakassering, behøver ikke alltid rammes av straffeloven. Dette kan allikevel rammes av annen lovgivning som for eksempel arbeidsmiljøloven og likestillingsloven. Definisjonen av et seksuelt overgrep er ligger altså i lovverket

Ved et seksuelt overgrep blir offeret utnyttet av overgriperen. Overgrepet vil ofte føles krenkende i det øyeblikk det foretas, men ikke alltid. Innen en ramme definert som omsorg, oppmerksomhet eller særbehandling kan en person utnytte sin stilling til å ta kontroll og styre den andres følelser og verdier, uten at denne forstår seg krenket. Den som utsettes behøver derfor ikke alltid umiddelbart oppleve overgrepet som ubehagelig, uønsket eller krenkende.

Mennesker som har vært utsatt for seksuelle overgrep kan behøve tid, trygghet og støtte for å kunne ta inn over seg de negative konsekvenser av hva de har blitt utsatt for.

3. KrFs holdning

Seksuelle overgrep kan forekomme i alle samfunnslag og i mange sammenhenger. Slike overgrep er alvorlige. Dersom KrF-medlemmer blir kjent med beskyldninger om seksuelle overgrep, bør man oppmuntre og motivere den krenkede til å anmelde saken.

Utsatte for seksuelle overgrep skal bli møtt med åpenhet og respekt. Når beskyldninger om seksuelle overgrep fremsettes, har både den som hevder å være utsatt for overgrep og den som er beskyldt for det, behov for medmenneskelig støtte.

KrF skal ikke vurdere spørsmål om skyld og/eller spørsmål om overgrepet rammes av straffeloven. Det er politi og rettsvesen som avgjør sakens strafferettslige sider.

4. Når en KrF-tillitsvalgt anklages for seksuelle overgrep

Som hovedregel bør ikke en person som er dømt for seksuelle overgrep ha tillitsverv eller stå på valgliste for KrF.

Dersom saken er avgjort ved et vedtatt forelegg (bot) eller ved en påtaleunntatelse, må det avgjøres konkret om personen saken gjelder kan ha tillitsverv eller stå på en valgliste for KrF.

Når en sak er ”henlagt etter bevisets stilling”, må vedkommende saken gjelder behandles som ikke straffeskyldig da straffeskyld ikke er bevist.

En person som er anmeldt og/eller har en overgrepssak under etterforskning, bør som hovedregel tre til side fra vervene sine i KrF frem til saken er avklart. Vedkommende bør derfor selv søke om og få permisjon fra sine tillitsverv i partiet. Vedkommende bør vanligvis heller ikke stå på valgliste for KrF eller være kandidat til fremskutte posisjoner i denne perioden.

En slik vurdering skal skje ut fra hensynet til at tillit til våre tillitsvalgte er helt nødvendig for oppslutning om partiet, og ikke med basis i en vurdering av skyld.

5. Organisatorisk saksbehandling

- a) Tillitsvalgte som er anmeldt, under etterforskning, siktet eller ilagt endelig straffereaksjon (dom, forelegg eller påtaleunntatelse) for å ha begått seksuelle overgrep, skal straks informere Kristelig Folkeparti om dette før de tar på seg verv i partiet eller fortsetter i posisjoner. Slik informasjon skal gis til nærmeste overordnede tillitsvalgt, som så skal informere generalsekretæren om forholdet. Den tillitsvalgte saken gjelder plikter å møte til

samtale med sin nærmeste overordnede tillitsvalgte og generalsekretæren om hvilke konsekvenser saken bør få for vedkommendes politiske engasjement.

- b) Punkt 4 i retningslinjene legges til grunn for den tillitvalgtes opptreden. Det betyr at dersom en tillitsvalgt er anmeldt og/eller under etterforskning for seksuelle overgrep bør vedkommende på eget initiativ tre til side fra vervene sine i KrF til saken er avklart. Permisjon fra vervene i partiet bør innvilges.

En tillitvalgt som blir dømt for å ha begått seksuelle overgrep bør på eget initiativ trekke seg fra sine verv og posisjoner i KrF.

- c) Dersom en tillitvalgt ikke på eget initiativ trer til side fra sine verv i KrF, kan sentralstyret oppnevne et ad hoc-utvalg for rådgivende behandling av saken. Utvalget skal bestå av tre personer. Så vidt mulig bør en av utvalgets medlemmer ha tilknytning til samme fylke som den aktuelle tillitsvalgte.

Ad hoc-utvalget er et rådgivende organ for det organet som skal behandle saken organisatorisk. Saken behandles endelig i det organisasjonsleddet der vedkommende har sitt verv. Alle organer som får slike saker til behandling oppfordres til å følge ad hoc-utvalgets anbefalinger.

Før anbefaling fattes i ad hoc-utvalget har den tillitsvalgte saken angår rett til å uttale seg. Vedkommende skal gis minst en ukes frist for å fremlegge sin uttalelse i saken. Slik uttalelse skal være skriftlig. Det understrekes at dette er en organisatorisk behandling av saken, det er ikke opp til partiets organer å gå inn i saken som sådan.

- d) Får et lokallag en sak til behandling, kan lokallaget overlate den organisatoriske behandlingen til fylkeslaget som igjen bør følge ad hoc-utvalgets råd.

6. Mediehåndtering

Saker vedrørende seksuelle overgrep berører flere sårbare parter og personer. Det bør derfor søkes å holde en lavest mulig medieprofil i behandlingen av saken. Er saken kjent for mediene bør KrF på en ryddig måte kommunisere rundt den organisatoriske behandlingen av saken. Fortrinnsvis bør det være en administrativ oppgave. Utover dette er det leder av det organisasjonsleddet som behandler saken som uttaler seg, eventuelt sammen med leder av ad hoc-utvalget. For øvrig skal færrest mulig personer uttale seg.

De som har viktige synspunkter i sakens anledning skal av hensyn til alle berørte benytte de organisatoriske kanalene i partiet.

7. Økonomi

Den tillitsvalgte saken gjelder har selv ansvar for å dekke sine eventuelle saksomkostninger i forbindelse med den offentlige/strafferettslige behandlingen av saken.

Kostnader organisasjonsleddet pådrar seg i behandlingen av saken, reiseutgifter mv dekkes av det enkelte lag selv.

Landspartiet dekker de utgifter som påløper i forbindelse med ad hoc-utvalgets rolle.

8. Andre straffbare forhold

Disse retningslinjene gjelder i forbindelse med beskyldninger om seksuelle overgrep, men kan også komme til anvendelse som veiledende ved andre særlig alvorlige straffbare handlinger.

9. Folkevalgte

Så langt det er mulig, gjelder disse retningslinjene også for KrFs folkevalgte. Folkevalgte har i henhold til Grunnloven, valgloven og kommuneloven mv. plikt til å utføre sine folkevalgte oppgaver for hele valgperioden. Det påhviler imidlertid et ansvar på vedkommende å vurdere hensiktsmessig opptreden i forhold partiet om saker av denne karakter skulle komme opp.

Vedtatt i landsstyret 3. september 2004.